

Teir lögdu garðin niður, trímílamenninir

ISLAND flutti hin djarva leikin: 12 míla sjómarkið tóku teir. — Men bretar liggja innanfyri, vardin av herskipum sínum.

Íslensk verjuskip sveima úttanum, og flogfórin eru yvir bretska garðbrótarunum.

Einki skot er loyst av enn. Menn halda íslendingar verða við henda háttin eina tíð: Taka numrini av trolarunum.

Og so krevja teir reiðariini aftan á, at dómur er fallin yvir garðbrótararnar.

Skuldi ein »noteraður« bretska trolari noyðast at komið í íslenska havn, verður hann bara tikin, sleppur ikki út aftur, fyrr enn hvørt oyra er golið.

Ísland kemur á henda hátt at eiga miljónir á hjá bretum. Tað verður nevniliga tann bretska stjórnin, ið kemur at »hanga uppá« bótarnar, tí hon hevur við herflota sínun forðað íslendingum at ganga vanliga leið: taka garðbrótararnar, sekta og krevja bótna beinavegin. Vit gita, at Ísland verður at vinna í bardaganum móti stóra Bretlandi, tí flestu londini hava samhug við Íslandi, tí tað hevur rættin við sær. Lógarnevndin í Geneve helt jú, at hvørt land hevði

rætt til at seta sjómarg sít út til 12 míl frá landi. Hetta »respons«, sum tað so fint eitur, henda stóða teirra alheims lógkonu ger, at Bretland neyvan fer at tora at leggja spurningin fyri t. d. Haag-dómstólin. Tað merkist á øllum brogðum frá bretska síðu, at bretska ræðast ein internationalan dómstól. Tað gera ikki íslendingar. — Teir eru glaðir, um teir kunnu fáa stríðið inn fyri ein alheims dómstól.

Her er allur munurin teirra millum, breta og íslendingar:

Íslendingar kenna seg at hava allan rættin, hinir ræðast at royna rættarspurningin við ein alheims dómstól.

Ísland hevur tí longu vunnið á Bretlandi. Vit óttast fyri, at Bretland í síni atsókn at íslendingum kemur at standa verri fyri í úrskurðinum, enn tá ið tað leyp á Egypt í Suezmálinum.

Men hvussu hjá okkum?

Vit hava sjálvandi sama rættin og ikki minni enn íslendingar.

Men hjá okkum er tað bara tað, at meðan trolararnir hjá bretum eru garðbrótarar við at fara inn um 12 mílamarkið í Íslandi, hava fólk fiokksmenn og sambandsmenn eftir

ollum lógligum reglum á tingi samtykt at geva teimum loyvi at royna inn at 3 mílamarkinum.

Teir hava lagt garðarnar niður fyri bretum líka inn at 3 mílamarkinum, teir, trímílamenninir.

Eru bretar »kyniskir og kaldir« yvir fyri okkara moralska rætti, kunnu teir úttan at vera fallnir til juridiska revsing halda fram við at fiska inn til 3 mílamarkið. Eingin froyingur kann leggja teir í sekt fyri tað.

Vit spurdu: Eru teir »kyniskir og kaldir« yvir fyri moralsku lóg-unum. Tí tað er »kalt og kyniskt« ikki at sleppa hesum vanlukku sambands—fólkaflokks sáttmálanum og praktisera sama yvir fyri okkum sum yvirfyri íslendingum, um tað verður so — hvat ið vit kenna okkum visir í verður — at teir noyðast at byggja seg og tolerera ella beinleiðis góðtaka íslenska sjómarkið.

Danmark, Noreg, Svøríki og Vesturtýskland hava givið skiparum boð um ikki at fara inn um 12 míla markið í Íslandi.

Hetta vil siga tað sama sum, at hesi londini hava longu góðkent 12 míla markið í Íslandi.

Vit hava ikki minni lut í alheims rættindinum til 12 míla sjómarg enn íslendingar.

Tað var tí beint, um úttanríkisráðið gjordi sum íslendingar og setti 12 míla markið sum fiskimark við Føroyar.

Vit hovdu so 12 míla fiskimark eins og íslendingar.

Hitt, um sambandski—fólkaflokkski 10 + 2 ára vanlukkusáttmálin við bretska verður møguligur at broyta í samráðing við bretska, er so ein spurningur, sum tíðin vil vísa. Men allir froyingar sum ein megur vera samdir at leggja allar árar í sjógv fyri at fáa bretska at falla frá hesum sáttmála. At gera sum fólkaflokksmenninir, gamla sjálvstýrismenninir, ið nú sita á tingi, og tjóðveldismenninir ikki at vilja vera við í samráðingum við danastjórn og bretska til at fáa ta óndu gerð, sum fólkaflokkurin og sambandið hava gjørt, gjorda til einkis, er óðamannaverk.

Tað skal sigast til sambandsins rós, at tað viðgongur mistak sitt og ber seg ikki undan at »fara til kanossæ« og biðja um fyrigeving og streingja á bretska um ikki at hanga Føroyar uppá misgerð teirra stjórnarflokkanna.

★

Tíðindi

SEV-arbeiðið í Vestmanna gongur nú skjótt frá hond. Teir eru nú í ferð við at gera veg inn í dalin, eini 20–30 m gera teir um dagin — eisini er arbeiðið uppá tunellina byrjað, einar 10 metrar eru teir komnir inn.

Ymisk tíðindi

Mjorki og nógvur náti. — Rættuliga ringur teirri hevur verið, nú hoyggið skuldi verið inni fyri meginpartin. Hja nógvum man vera illa vorðið, tí tað, ið sligið er, hevur ligið í vikuvís á bonum. Hósdagin lætti mjorkin um alt landið, men ígjár kodi av aftur.

Menn hava døgliga sligið náta, heilt nógv hava summir fingið. Fleiri hava fingið um 250 uppá dagin. Stríðið er nógv av honum, aðrenn hann er komin í tunnuna.

Venus er komin av saltfiskaveiði vestaneftr.

Fiskiskapurin. Tíðindi frá fiskiskapi seinastu dagarnar hava verið ógvuliga ymisk. Tá Carlton herfyri var á heimveg úr Grønlandi, royndu teir nakrar dagar við Hvarvið og søgdu frá nógvum fiski. Eisini um Prins Kristiansund leiðina siga teir frá góðum fiskiskapi. Nógvir norðmenn hava roynt har og eisini froyingar. Kúrberg hevur roynt undir Íslandi; men siga teir, at illa hevur borið til hjá teimum, teir royna nú undir Føroyum.

Hoyvik selur í dag í Onglandi. Teir hava verið undir Íslandi og hava eini 250 kít.

Grønlandsfiskiskapurin. Tinganes hevur nú 260 tons inni. Teir hava verið eftir olju o. ø. til útróðrabátarnar í R. Stóroy Skipafelagið sigur frá, at útróðramenninir koma heim umleið 20.—25. sept. og verður tað kanska »Blikur«, sum fer eftir teimum. Hann fer so í næstu viku avstað.

Føðingardagur. Friggjadagin 12. sept. verður Leo Sumberg, Klakksvík, 50 ár.

Síðin. Í vikuni kom Nakkur inn við 300 tunnum, Seborg 325, og Høgfossur við 345 tunnum.

Útvarpið

Leygardagin 6. september:

kl. 1220—1250: Veður og tíðindi og tónleikur.
kl. 1830—2100: Veðurtíðindi og tíðindi.
Eitt sindur um útvarpsskránnar.
Leygarkvøldsrýrkingin.
Bókamæli.
Vit stokka inn á gólvíð hjá Hanusi í Utistovu í Hattarvík.
Leygarkvøldssendingin.

Sunnudagin 7. september:

kl. 1500—1645: Kvøðuljómur.
kl. 1650—1700: Veður og tíðindi.
kl. 1700—1800: Gudsænasta. Hanus í Hattarvík lesur lestur.

Manadagin 8. september:

kl. 1220—1250: Veður og tíðindi og tónleikur.
kl. 1830—1915: Veðurtíðindi og tíðindi. Lættur grammofonleikur.

Týsdagin 9. september:

kl. 1220—1250: Veður og tíðindi og tónleikur.
kl. 1830—1915: Veðurtíðindi og tíðindi.

Um handverk og handverkaraskúlar. Johan Ziska.

Mikudagin 10. september:

kl. 1220—1250: Veður og tíðindi og tónleikur.
kl. 1830—1915: Veðurtíðindi og tíðindi. Poul har Norð á Kirkju syngur kingolög.

Hósdagin 11. september:

kl. 1220—1250: Veður og tíðindi og tónleikur.
kl. 1830—1915: Veðurtíðindi og tíðindi. Upplæstur og sangur eftir H. A. Djurhuus.

Fríggjadagin 12. september:

kl. 1220—1250: Veður og tíðindi og tónleikur.
kl. 1830—1915: Veðurtíðindi og tíðindi. P. W. Háberg: Sagur um sangir.

Tjóðveldismenn ágrýtnastir at taka Landshandilin av

Vildu ikki bíða eftir landsstýrisflokkunum; men dagfestu svikagerðina

Ein hin stórsta svikagerð, ið nakrantíð er framd móti teirri arbeiðandi fjøldini í Føroyum, móti fiskimonnum og fiskivinnuni, móti smærri útgerðarmonnum og keypmonnum, ja, stutt sagt: móti Føroya fólki sum heild, var avtøkan av Landshandlinum, tí henda landsfyrirteka hevði teir fyrimunir:

- 1) at hon kundi keypa í stórum og harvið ódyrari enn aðrir.
- 2) at hon so stutt eisini skuldi selja ódyrari,
- 3) at hon kundi útvega útgerðarmonnum útgerðina ódyrari enn nakar annar,
- 4) at hon ikki eina bygd uppá spekulasjonvinning, men fyrst og fremst skuldi rokja fólksins og landsins áhugamál.
- 5) at hon útvegaði handelsmonnum á bygd ódyrari vorur enn aðrir við m. a. at senda vørurnar fraktfrítt,
- 6) at vinningurin kom fólkinum og landinum til góðar og ikki bert nøkr um fáum privatspekulantum,
- 7) at hon lættliga við sínum stórkeypum kundi sleppa undan teimum dyrkandi og okrandi millumliðunum,
- 8) at hon kundi útyggjast til yvirtøku

av øllum innflutningi og so stutt spara landinum og forbrúkarunum miljónpening, ið nú havnar í lummunum á innlendskum og útlendskum agentum og heilsolummonnum,

9) at hon var einasta fyrirteka, ið hjálpa kundi eplaframleiðarunum at sleppa av við teirra eplir,

10) at hon og einans hon kundi forða fyri tí ovurstóra mjólkainnflutninginum, ið nú forðar fyri føroyskari mjólkafarmleiðslu.

O. s. fr., o. s. fr.

Men hesi fyrirteku — Landshandlinum — vildi hitt samlaða afterhaldið drepa, og teir drupu hana.

Teir vildu allir sum ein — bæði sambandsmenn, tjóðveldismenn og fólkaflokksmenn — heldur tæna agentunum, føroyskum og útlendskum, enn Føroya fólki. Heldur tæna hesum spekulantum enn føroyskum smámannahæimum, fiskimanna- og arbeiðaraheimum, ið nú mugu slita og sleipa fyri at goða spekulantarnar.

Tá avtøkan skuldi fremjast á vári 1952 sogdu landsstýrisflokkarnir í teirra uppskoti:

(Framh. á 3. síðu.)